

TYGODNIK

WILEŃSZCZYZNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

■ O problemach rolników – z postem na Sejm RL Jarosławem Narkiewiczem **str. 2**

■ Znany z kontrowersyjnych wypowiedzi Audrius Valotka nadal będzie szefem Państwowej Komisji Językowej **str. 3**

Rota

■ 25-lecie Muzeum Etnograficznego Wileńszczyzny w Niemenczyne **str. 1**

■ Jubileusz 15-lecia Zespołu Tańca Ludowego „Hałas” **str. 1**

■ Jubileusz 15-lecia Zespołu Tańca „Przyjaźń” z Mejszagoły **str. 1**

PRENUMERATA 2025

Do 19 czerwca trwa prenumerata na lipiec 2025 roku.

Za 1,93 euro – miesięcznie za 23,12 euro – rocznie (indeks 0233); dla emerytów i osób niepełnosprawnych – 1,85 euro – miesięcznie za 22,18 euro – rocznie. (indeks 0322)

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Jubileusz Gimnazjum im. Anny Krepsztul w Butrymańcach

115 lat tradycji i pasji

Butrymańce – niewielka miejscowość z bogatą przeszłością, gdzie historia spotyka się z teraźniejszością, a tradycja idzie pod rękę z nowoczesnością. W tym właśnie miejscu, od ponad wieku, funkcjonuje placówka, która kształtuje kolejne pokolenia młodych ludzi, przekazując im nie tylko wiedzę, ale i wartości. 16 maja br. Gimnazjum im. Anny Krepsztul świętowało swoje 115-lecie – jubileusz, który stał się nie tylko uroczystością szkolną, ale wydarzeniem o głębokim wymiarze społecznym i kulturowym.

To wyjątkowe święto zgromadziło obecnych uczniów, absolwentów, byłych i obecnych nauczycieli, mieszkańców, a także przedstawicieli władz samorządowych. (Dokończenie na str. 6)

28. Festiwal Folkloru „Pieśń znad Solczy”

Święto tradycji, dumy i muzyki

Soleczniki po raz 28. rozbrzmiały śpiewem, tańcem i żywą tradycją. W niedzielę, 18 maja, w parku miejskim odbył się Festiwal Folkloru „Pieśń znad Solczy”. To wydarzenie na stałe wpisało się w kulturowy krajobraz rejonu solecznickiego, przyciągając zarówno mieszkańców, jak i gości pragnących poczuć puls lokalnej tożsamości. (Dokończenie na str. 4))

W rejonie wileńskim powstanie nowoczesny szpital opiekuńczo-leczniczy

W gminie Rzesza, we wsi Kalina, przy ulicy Kalino 1 planuje się budowę całkowicie nowego, czterokondygnacyjnego, nowoczesnego szpitala o charakterze opieki wspomagającej i pielęgniarstwa. Zastąpi on istniejące, przestarzałe budynki i znacznie rozszerzy zakres świadczonych usług oraz ich dostępność dla pacjentów. (Dokończenie na str. 2)

O problemach rolników – z posłem na Sejm RL Jarosławem Narkiewiczem

Rolnicy rejonu sołecznickiego spotkali się z posłem na Sejm Republiki Litewskiej Jarosławem Narkiewiczem. Podczas spotkania omawiano sytuację w rolnictwie, problemy rolników, utrzymanie konkurencyjności gospodarstw, konieczność prac melioracyjnych, dopłaty bezpośrednie, ubezpieczenia upraw i inne tematy.

W naradzie uczestniczyli wicecmer rejonu sołecznickiego Józef Rybak, kierownik wydziału rolnictwa administracji samorządu Stanisław Lebedis, przewodniczący Stowarzyszenia Rolników Rejonu Sołecznickiego Andrzej Kulevičius, członkowie Rady stowarzyszenia oraz rolnicy.

Na początku spotkania przewodniczący Stowarzyszenia Rolników Rejonu Sołecznickiego Andrzej Kulevičius przedstawił ogólną sytuację w rolnictwie i wyraził zaniepokojenie, że rolnicy, pracujący na mało urodzaj-

nych glebach nie mogą korzystać z programów odkwaszania gleb realizowanych na szczeblu państwowym, co wymusza większe inwestycje w nawozy. Z kolei rosnące ceny paliwa, energii elektrycznej i nawozów, przy niezmienniejących się cenach produktów rolnych, stanowią ogromne wyzwanie. Ma to wpływ na utrzymanie rentowności i konkurencyjności gospodarstw. Rolnik zauważył również, że większą uwagę należy poświęcić programom melioracyjnym, aby zapobiec podmoknięciu pól.

Z opinią tą zgodzili się również rolnicy Anna Dudińska i Henryk Kolendo. Poruszyli oni problem składek na ubezpieczenie społeczne, przez które rolnicy tracą lata stażu potrzebne do emerytury, mimo że składki zostały opłacone. Kolejna bolączka, to prace prowadzone na polach przez operatora sieci energetycznej, utrudniające terminowy siew i pielęgnację upraw. Rolnicy ubolewali, że jak dotąd nie udało się wypracować bardziej elastycznego podejścia do utrzymania infrastruktury energetycznej.

Posł na Sejm RL Jarosław Narkiewicz zauważył, że rolnictwo w rejonie prezentuje się naprawdę solidnie.

– Jeżdżąc po rejonie, widzę zadbane pola i uprawy. Bardzo cieszy mnie fakt, że nie zauważyłem porzuconych działek. To oznaka pracowitości i gospodarności. Dzisiaj chciałem usłyszeć wasze problemy, by móc zdecydować, jakie działania należy podjąć. Moim celem i priorytetem jest reprezentowanie waszych interesów – mówił Narkiewicz. Podczas spotkania rozważano także możliwość zorganizowania spotkania rolników z rejonu sołecznickiego z ministrem rolnictwa Ignasem Hofmanem, wiceministrami oraz premierem Gintautasem Paluckasem.

Oto zwycięzca Eurowizji 2025!

69. Konkurs Piosenki Eurowizji 2025 już za nami. Tegoroczna Eurowizja odbyła się w Bazylei w Szwajcarii, dzięki zwycięstwu Nemo w 2024 r. z

utworem „The Code”. Konkurs zgromadził 37 krajów, które rywalizowały w dwóch półfinałach 13 i 15 maja, a następnie w wielkim finale 17 maja.

Zwycięzcą 69. Konkursu Piosenki Eurowizji został Johannes Pietsch z Austrii, znany jako JJ, zdobywając 436 punktów.

Oto pierwsza dziesiątka tegorocznej Eurowizji: 1. Austria, 2. Izrael, 3. Estonia, 4. Szwecja, 5. Włochy, 6. Grecja, 7. Francja, 8. Albania, 9. Ukraina, 10. Szwajcaria.

Reprezentantka Polski Justyna Steczkowska z utworem „Gaja” zajęła 14. miejsce, natomiast reprezentujący Litwę zespół „Katarsis” zajął miejsce 16.

Fot. Eurvision Song Contest

W rejonie wileńskim powstanie nowoczesny szpital opiekuńczo-leczniczy

(Dokończenie ze str. 1)

Nowy budynek pomieści 119 łóżek dla pacjentów (zamiast obecnych 30), będą w nim sale jedno- i dwuosobowe, strefy odpoczynku, pomieszczenia socjalne, kapliczka, szpital dzienny, a oferowane usługi będą dostosowane do pacjentów z różnymi schorzeniami – od opieki ogólnej po opiekę paliatywną. Budynek będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych.

Szpital zajmie powierzchnię prawie 5567 mkw. (obecnie – 912 mkw.). W projekcie zostaną wykorzystane nowoczesne rozwiązania architektoniczne i technologiczne, które zapewnią zarówno komfort pacjentom, jak i efektywną pracę personelowi.

O społecznym znaczeniu planowanego obiektu mówiła wice-

mer rejonu wileńskiego Edyta Tamošiūnaitė.

„Ten szpital będzie nie tylko funkcjonalny, ale także zorientowany na godność człowieka – powstaje przytulne, nowoczesne środowisko z terenami zielonymi, planowane jest zasadzenie klonów i ozdobnych roślin zielnych. Zamiast starych budynków, które nie spełniają już współczesnych standardów, będzie nowy, w którym zostanie ustawionych więcej łóżek dla pacjentów, a zakres usług zostanie rozszerzony. Nowoczesny, czteropiętrowy budynek zostanie dostosowany do opieki nad pacjentami z różnymi schorzeniami – od osób z demencją po opiekę paliatywną w stacjonarzu dziennym. Wszystkie przestrzenie zostaną zaaranżowane w sposób zapewnia-

cy sprawne świadczenie usług i komfort zarówno pacjentom, jak i personelowi” – mówiła Tamošiūnaitė.

Budżet projektu wynosi ponad 4 mln euro. Projekt finansowany jest ze środków budżetu państwa, środków Unii Europejskiej i środków Samorządu Rejonu Wileńskiego. Rozpoczęcie prac budowlanych planowane jest na rok 2026, a zakończenie projektu – na rok 2029.

Już 23 maja br., o godz. 15.00 wszystkie zainteresowane osoby zaprasza się do zapoznania się z propozycjami projektów i wzięcia udziału w zdalnym spotkaniu publicznym. Podczas niego zostaną zaprezentowane planowane prace, a mieszkańcy będą mogli zadawać pytania i wyrażać swoje opinie.

Prezydent Litwy: uczynię wszystko, aby stosunki z Polską nadal były konstruktywne i przyjazne

Prezydent Litwy Gitanas Nausėda powiedział, że niezależnie od tego, który kandydat wygra wybory prezydenckie w Polsce, doloży wszelkich starań, aby relacje między oboma krajami pozostały konstruktywne i przyjazne.

„Zrobię wszystko, co w mojej mocy, aby nasze relacje pozostały konstruktywne i przyjazne (...) Naprawdę będę się starał i myślę, że jestem osobą dość komunikatywną – jeśli ktoś chce mieć ze mną przyjazne relacje, zawsze jest to możliwe” – powiedział Nausėda we wtorek w wywiadzie dla rozgłośni „Žinių radijas”.

„Myślę, że nie ma znaczenia, który kandydat wygra wybory. Jeśli kwestia Litwy będzie wysoko na jego liście priorytetów, myślę, że na pewno będziemy mogli kontynuować dobrą pracę i wdrażać decyzje, które są ważne nie tylko dla naszej gospodarki, ale także dla naszego bezpieczeństwa” – dodał prezydent.

W minioną niedzielę w Polsce odbyła się pierwsza tura wyborów prezydenckich. Najwięcej głosów zdobyli: Rafał Trzaskowski (31,36 proc.) i Karol Nawrocki (29,54 proc.). Obaj kandydaci spotkają się w drugiej turze, która odbędzie się 1 czerwca.

Sejm powołał nowy skład Głównej Komisji Wyborczej

We wtorek, 13 maja, Sejm powołał nowy skład Głównej Komisji Wyborczej (VRK).

Za kandydaturami do VRK, zgłoszonymi przez prezydenta, ministra sprawiedliwości, Stowarzyszenie Prawników i Sejm, opowiedziało się jednogłośnie 120 uczestniczących w głosowaniu parlamentarzystów.

Na przewodniczącą komisji ponownie została wybrana Lina Petronienė, która kierowała nią od 22 czerwca 2023 roku, niepełną

kadencję. Na tym stanowisku w marcu 2023 roku zastąpiła Jolantę Petkevičienė, która zrezygnowała ze stanowiska po wyborach samorządowych.

Przewodnicząca VRK, mówiąc o najbliższych pracach Komisji, powiedziała, że „obecnie rozpoczęliśmy dyskusje na temat zmian w Kodeksie wyborczym, przedstawiając opinie na temat organizacji głosowania za granicą, tworzenia komisji wyborczych, potrzeby ulepszenia procedury organizowania debat i innych aspektów, które naszym zdaniem wymagają ulepszenia”.

W VRK zasiądzie też dwóch członków wskazanych przez prezydenta (Giedrius Janauskas i Andrius Vaišnis), dwóch – przez ministra sprawiedliwości (Laura Matijošaitytė i Maksimas Reznikovas) i dwóch pochodzących ze wskazania Litewskiego Stowarzyszenia Prawników (Laura Martinaitytė i Birutė Strimaitytė).

Z rekomendacji Ruchu Liberalnego w VRK zasiądzie Jolita Baušytė, z ramienia Partii „Świt Nadnemieński” pracować będzie – Edita Karčiauskienė, Związek Chłopów i Zielonych wskazał Olgę Kilkinovą, kandydatka konserwatystów – Gitana Matiekuvienė, kandydat Partii Socjaldemokratycznej – Justas Pankauskas oraz kandydatka Związku Demokratycznego „W imię Litwy” – Agnė Silickienė.

Fot. Kancelaria Sejmu RL/ Olga Posaškova

**TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY**

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kołosowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz, radny
samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Stawomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sużany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

**Ministerstwo
Spraw Zagranicznych**

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie im. Jana Olszewskiego

Projekt finansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej w konkursie „Polonia i Polacy za granicą 2024 – Media i Struktury”

10 miejscowości rejonu wileńskiego otrzyma status miasteczek

Władze rejonu wileńskiego poinformowały, że planują doprecyzować granice miejscowości i nadać dziesięciu z nich status miasteczek.

Po wejściu w życie zmian status miasteczka otrzymają: Awizienie, Czarny Bór, Niemież, Skojdziszki, Podbrzezie, Pogiry, Wielka Rzesza, Rudomino, Grygajcie oraz Zujuny.

Planowane jest także przywrócenie wcześniej zlikwidowanych miejscowości. Są to: Szukiszki (lit. Suktiskės) w starostwie Bezdan, wieś Skibiškės w starostwie Mariampol, wieś Medžialaukis w starostwie Nemenczyn i wieś Pa-

sadininkai w starostwie Sużany.

Zdaniem samorządu, po reorganizacji łatwiej i sprawniej będzie można rejestrować nieruchomości, prawidłowo obliczać i płacić podatki, a także załatwiać inne codzienne sprawy administracyjne.

Zgodnie z obowiązującymi

aktami prawnymi, osiedla mieszkaniowe tworzy i znosi, a granice ich terytoriów ustala i zmienia Rada Ministrów, biorąc pod uwagę wnioski rady samorządowej, złożony po rozpatrzeniu opinii lokalnych mieszkańców.

Na podst. [vrsa.lt](#)

Na poligonie w Podbrodziu żołnierze wypróbowali nowe pociski przeciwpancerne

Na poligonie w Podbrodziu żołnierze Batalionu Piechoty im. Wielkiego Księcia Olgierda wykonali pierwsze strzelanie bojowe z użyciem nowych kierowanych przeciwpancernych pocisków Spike LR2 – poinformowało Wojsko Litewskie.

„To ważny krok w procesie modernizacji armii, znacznie wzmacniający zdolności przeciwpancerne i ogólną gotowość bojową, a także zwiększający poten-

cjał odstraszenia i niezawodność obrony w kontekście zbiorowego bezpieczeństwa NATO” – czytamy w komunikacie Wojska Litewskiego.

Pociski przeciwpancerne opracowane przez izraelską firmę przemysłu zbrojeniowego Rafael Advanced Defense Systems są przeznaczone do zwalczania czołgów, pojazdów opancerzonych, obiektów inżynieryjnych i innych ważnych celów.

SpikeLR2 to wielozadaniowy przeciwpancerny pocisk kierowany piątej generacji dalekiego zasięgu (do 5,5 km), wyróżniający się zaawansowanymi technologiami i zaletami taktycznymi.

W armii litewskiej pociski te są montowane na bojowych wozach piechoty „Vilkas”, co zapewnia im dużą siłę ognia i możliwość skutecznego działania na większą odległość.

Na podst. [kariuomene.lt](#)

Coraz więcej rodziców prosi, aby ich dzieci nie spały w przedszkolu

Dwa lata temu Samorząd m. Wilna dał rodzicom możliwość wyboru alternatywnej formy odpoczynku dla poobiedniej drzemki dzieci w przedszkolu. Obecnie z tej możliwości korzysta prawie 3 tys. małych wilanian spośród prawie 30 tys. przedszkolaków. Zamiast drzemki dzieci grają w gry planszowe, słuchają spokojnej muzyki, rysują, układają puzzle, przeglądają książki i in.

Na początku roku szkolnego przedszkola przeprowadzają badanie ankietowe wśród rodziców i omawiają poobiedni odpoczynek ich dziecka – formę odpoczynku ustala się, biorąc pod uwagę dane ankietowe, dynamikę gru-

py oraz indywidualne rozmowy z rodzicami.

Dzieciom, które w ciągu 20-30 minut po południowego snu w przedszkolu nie zasypiają, wychowawca grupy proponuje, aby wstały z łóżka i zajęły się aktyw-

nościami, które nie zakłócają odpoczynku pozostałych dzieci.

Według danych samorządu, pod koniec 2023 roku około 2 tys. dzieci nie spało podczas po południowej drzemki, a na początku 2025 roku – ponad 2,5 tys. przedszkolaków. W trakcie roku szkolnego około 500 rodziców zmienia swoją decyzję w sprawie poobiedniego odpoczynku ich dzieci w przedszkolu.

W przedszkolach tworzy się specjalne pomieszczenia – były pralnie i inne niewykorzystane pomieszczenia zamienia się w pokoje, gdzie odbywają się również nieformalne zajęcia, a dzieci, które nie śpią, mogą spędzać tu czas.

Fot. [Marian Paluszkiewicz](#)

Tylko jeden dzień w maju – 90 proc. zniżki na bilety kolejowe

Spółka przewozowa LTG Link zaprasza na obchody Dnia Pasażera, które odbędą się 30 maja. W tym dniu bilety na pociągi (połączenia krajowe) będą tańsze o 90 proc., przy zakupie online lub w aplikacji mobilnej. Supertanie bilety w sprzedaży od 15 maja.

„W zeszłym roku zapoczątkowaliśmy wspólną tradycję, którą chcemy podziękować wszystkim podróżującym pociągami i zachęcić tych, którzy nadal wybierają inne środki transportu, do podróżowania pociągami. Ponad

sto miejscowości na Litwie można odwiedzić codziennie pociągiem, co jest świetną alternatywą dla podróży samochodem, pozwalającą dotrzeć do celu bez konieczności jazdy samochodem lub tracenia czasu na stanie w korkach. Ponadto pasażerowie pociągów doceniają udogodnienia, takie jak bezprzewodowy dostęp do Internetu, możliwość ładowania urządzeń oraz szeroki wybór napojów i przekąsek” – powiedziała cytowana w komunikacie Kristina Meide, szefowa LTG Link.

Kampania „Dzień Pasażera” po raz pierwszy została zorganizowana 30 maja 2024 roku i cieszyła się dużym zainteresowaniem – tego dnia litewskimi pociągami podróżowało około 26 tys. osób.

Podobnie jak w zeszłym roku, w tym roku dzień ten będzie obchodzony również 30 maja. Od 15 maja bilety można kupić online z 90-procentową zniżką na wszystkie trasy krajowe na 30 maja. Bilety zakupione ze zniżką nie podlegają zwrotowi.

Na podst. [LTG Link](#)

Znany z kontrowersyjnych wypowiedzi Audrius Valotka nadal będzie szefem Państwowej Komisji Językowej

Audrius Valotka, znany z kontrowersyjnych wypowiedzi o obcokrajowcach oraz polskiej mniejszości na Litwie, będzie kierował Państwową Inspekcją Językową przez kolejną pięcioletnią kadencję.

W konkursie na stanowisko szefa Państwowej Inspekcji Językowej wzięło udział 10 kandydatów. Dopóki on trwał, czasowe obowiązki szefa Inspekcji sprawował Donatas Smalinskas.

Przypominamy, że pod koniec września ubiegłego roku były minister kultury Simonas Kairys nie mianował Valotkę, który wygrał wtedy konkurs, i który z ministrem nie raz wdawał się w spory, na stanowisko szefa Inspekcji.

Jeszcze w październiku 2023 roku Ministerstwo Kultury zaproponowało Valotce rozwiązanie stosunku pracy za obopólnym porozumieniem po serii jego skandalicznych wypowiedziach. M.in. na jednej z konferencji szef Inspekcji lekceważąco wypowiadał się na temat taksówkarzy mówiących w językach „Czulków”. Valotka tłumaczył się, że nie powiedział „Czulków”, ale „Turków”.

Nieco wcześniej w audycji radiowej Valotka powiedział, że tablice z polskimi nazwami wsi w rejonie wileńskim nie tylko zaznaczają historyczne okupowane przez Polaków tereny, ale także naruszają litewskie ustawy i dlatego mają być usunięte. Porównał również te tablice z oznakowaniem okupowanych przez Rosję terytoriów Donbasu.

Spotkał się też z krytyką z powodu pisma skierowanego do państwowych instytucji, w którym stwierdzono, że planowane jest rozpoczęcie sprawdzania znajomości języka litewskiego wśród uchodźców wojennych z Ukrainy, pracujących na Litwie.

Na podst. [ELTA](#)

30 mln euro – na strategiczne projekty polsko-litewskiej współpracy przygranicznej

W Druskienikach zaprezentowano strategicznie ważne projekty litewsko-polskiego programu współpracy przygranicznej INTERREG VI-A, które staną się bardzo istotnym impulsem dla rozwoju regionów przygranicznych obu krajów. Na ich realizację przeznaczono ponad 30 milionów euro środków Unii Europejskiej – poinformowało Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Jak podkreśla MSW, projekty na taką skalę, związane z aktualnymi wyzwaniami – od ochrony ludności i infrastruktury po dostosowanie terenów do potrzeb turystyki – są wdrażane po raz pierwszy.

5 projektów o znaczeniu strategicznym dotyczy takich kwestii jak bezpieczeństwo cywilne, połączenia i przystosowanie terenów do celów turystycznych. Projekty te stanowią odrębną część programu, skierowaną na długoterminowe, korzystne dla obu stron rozwiązania.

Celem Programu INTERREG VI-A Litwa-Polska 2021-2027 jest wspieranie inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu na obszarze przygranicznym poprzez współpracę transgraniczną.

Łącznie na program przeznaczono 93,16 mln euro środków unijnych, a projekty realizowane są w ramach czterech priorytetów: dobry stan środowiska; dobry stan zdrowia fizycznego i emocjonalnego oraz dziedzictwo kulturowe; współpraca lokalna, regionalna i krajowa; poprawa połączeń.

Na podst. [vrm.lrv.lt](#)

NOWINY znad Solczy

Złote Gody Anny i Tadeusza Sinkiewiczów z Solecznik Było wiele bardzo pięknych chwil

Mieszkający w Solecznikach Anna i Tadeusz Sinkiewiczowie pobraли się 50 lat temu, ostatniego dnia kwietnia. Obecnie dzień swojego ślubu wspominają z uśmiechem i z czułością opowiadają o swoich dzieciach i wnukach.

Szanownych Jubilatów z życzeniami odwiedzili przedstawiciele samorządu rejonu solecznickiego – wicemer Waldemar Śliżewski, zastępca kierownika wydziału opieki społecznej i ochrony zdrowia Galina Rogoża oraz starosta gminy solecznickiej Mirosław Niewierkiewicz.

Z opowiadań Jubilatów o ich wspólnym życiu jasno wynika, że fundamentem ich rodziny jest miłość do trójki dzieci – Romualda, Walerego i Ireny. Jednak cała historia zaczęła się ponad 50 lat temu, kiedy to Tadeusz Sinkiewicz, będąc bardzo młodym mężczyzną, oświadczył się swojej wybrance. Pani Anna żartuje, że nie było ani romantycznego wyjazdu do Paryża, ani klękania, było natomiast mocne postanowienie o założeniu rodziny.

Nowa suknia ślubna i welon, obrączki, elegancki garnitur, swatowie i sześć par друзbów – dzień ślubu był pamiętny. Tego dnia nie było modnych wówczas „Wołg”, a goście weselni wygodnie rozsiedli się w autobusie, wynajętym w Solecznickim Parku Autobusowym. Nowożeńcy wymienili się obrączkami w urzędzie stanu cywilnego w Solecznikach, a przysięgę małżeńską złożyli przed Bogiem w kościele w Dziewieniszkach, skąd autobus wyruszył do rodzinnych stron pani Anny, do wsi Podwarańce. Uroczystość weselna trwała trzy dni, nie brakowało atrakcji i przygód. Córka Irena wspominała, że jako dziecko często słyszała, jak rodzice opowiadali o tym, jak podczas wesela wrzucili tort do studni. Tak naprawdę nic takiego się nie wydarzyło, po prostu był w ten sposób trzymany w chłodzie. Pamięta także, jak będąc małą dziewczynką znalazła

suknię ślubną swojej mamy i ze smutkiem stwierdza, że należało ją zachować. Po ślubie młoda para zamieszkała we wsi Podwarańce, gdzie urodziło im się troje dzieci, a w 1981 r. przeprowadzili się do mieszkania w Solecznikach. Pani Anna pracowała w zakładzie szkła i tworzyw sztucznych, a jej mąż w przedsiębiorstwie „Vilniaus vandenys”. Podczas gdy rodzice pracowali, dzieci spędzały czas w domu, w przyjaznej atmosferze. Ich silna więź ujawniła się wiele lat później, kiedy powierzali rodzicom swoje sekrety. Na przykład, gdy poduszkami rozbili lampę, ale tak ją dobrze skleili, że nikt nie zauważył, dopóki sami po latach nie przyznali się. Dzieci dorastały, a rodzice chcieli pokazać im świat. Pani Anna wspomina rodzinną wycieczkę do Nidy. Wówczas córka Irena, spacerując brzegiem zalewu chciała nakarmić łabędzie – poślizgnęła się i wpadła do wody. Jako pierwszy rzucił się na ratunek najstarszy brat, który był najbliżej. Mama trójki dzieci wspominała, jak w czasie tej podróży jej pociechy siedziały w pokoju, spoglądały na latarnię morską i ją rysowały. Najwyraźniej to właśnie wtedy zakiełkowała ich pasja do podróży. Wiele lat później, gdy Irena znów pojechała do Nidy, znalazła pensjonat, w którym wówczas zatrzymali się z rodziną. Budynek był już inny, ale wspomnienia te same.

– Nasze grono się powiększa. Rodzina się powiększa. Dzieci, ich drugie połówki, wnuczki. Jeśli Bóg da, doczekamy się i prawnuków. Czy 50 lat minęło szybko? Często powtarzam, że przeżyjemy rok, a potem wydarzy się coś lepszego. Ale życie było różne. Na początku małe dzieci, babcia pomagała mi je wychowywać, bo ja pracowałam, później – troje studentów. Dlatego mieliśmy gospodarstwo rolne we wsi, pomagaliśmy dzieciom. Było też wiele bardzo pięknych chwil – mówi pani Anna.

We wsi Podwarańce wciąż tętni życie. Sinkiewiczowie dbają o dom rodzinny, uprawiają w ogrodzie warzywa. Kiedy wyjeżdżają na wieś, ich syn Walery zajmuje się akwariem ze złotymi rybkami. Pomidory wyhodowane w Podwarańcach, trafiają nawet do Poniewieża, gdzie mieszka najstarszy syn Romuald z rodziną.

Stronę przygotował **Andrzej Kołosowski**

Święto tradycji, dumy i muzyki

(Dokończenie ze str. 1)

Jak przystało na święto o głębokich korzeniach, festiwal rozpoczął się uroczystą Mszą świętą, podczas której modlono się za uczestników i powodzenie wydarzenia. Duchowo nastroszeni, orga-

naszą tożsamość i daje nadzieję na przyszłość – powiedział prezes Związku Polaków na Litwie, poseł do Parlamentu Europejskiego Waldemar Tomaszewski, wspominając jednocześnie pierwszych organizatorów takich festynów na

młodzież z zespołu „Smile” pokazała nowoczesne podejście do tradycji. Ich choreografia łączyła elementy ludowe z energią współczesnych rytmów.

Druga część Festiwalu, zatytułowana „Dźwięcz, litewska

nizatorzy i widzowie przeszli do części artystycznej – prawdziwej uczty dla oka i ucha.

Słowem powitalnym imprezę zainaugurował mer rejonu solecznickiego i prezes Solecznickiego Oddziału Rejonowego Związku Polaków na Litwie Zdzisław Palewicz, który podkreślił znaczenie festiwalu dla tożsamości Polaków na Litwie.

– Na scenie zobaczymy ponad 700 uczestników, 20 zespołów artystycznych. Chciałbym artystom i organizatorom szczególnie podziękować za udział i zaangażowanie. To nie tylko impreza, to nasz obowiązek – pielęgnować to, co przez wieki kształtowało nas jako wspólnotę. Żaden naród nie może trwać, jeżeli nie jest świadomy, że jego dzisiejsza egzystencja nie wywodzi się z przeszłości. Każda pieśń, każdy taniec, każdy strój ludowy to nie tylko element kultury, ale też żywa opowieść o naszej historii, o przodkach, o tym, kim jesteśmy. W dobie globalizacji i zaniku tożsamości narodowych, my – tu, w Solecznikach – pokazujemy, że polska kultura na Litwie nie tylko przetrwała, ale ma się dobrze i nadal kwitnie. Takie festiwale są naszym wspólnym świętem, ale też manifestem – że pamiętamy, skąd pochodzimy i dokąd zmierzamy – mówił mer rejonu solecznickiego Zdzisław Palewicz.

W imprezie także wzięli udział poseł do Parlamentu Europejskiego Waldemar Tomaszewski, poseł na Sejm RL Jarosław Narkiewicz, konsul Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie Dariusz Wiśniewski.

– Cieszę się, że Festiwal „Pieśń znad Solczy” odbywa się przy tak licznych udziałach artystów i widzów. To dowód na to, że nasza kultura ma głęboki sens i nadal żyje w sercach ludzi. Wspólne świętowanie tradycji umacnia

Wileńszczyźnie – Jana Gabriela Mincewicz i Zofię Griażnową.

W tym dniu scena należała do najlepszych. „Solczanka” i „Solczanie” – gospodarze wydarzenia zaprezentowali się z ogromną klasą. Ich śpiew brzmiał niczym echo znad Solczy – autentyczny, silny i pełen serca. „Ejszyszczenie” i „Kwiaty Polskie” z Ejszyszek pokazali, że folklor to nie tylko tradycja, ale i żywioł. Ich występy były pełne wdzięku i kolorów, a energiczne tańce i lu-

pieśń ludowa”, była poświęcona folklorowi litewskiemu. Maluchy z Przedszkola „Vyturėlis” zachwyciły szczerością dziecięcego wykonania – było energicznie i wesoło zarówno na scenie, i przed sceną. Uczniowie z Gimnazjum Tysiąclecia Litwy wystąpili z repertuarem pełnym dumy i szacunku dla litewskiej tradycji, a chóry, orkiestry i tancerze ze Szkoły Sztuk Pięknych im. S. Moniuszki dali prawdziwy popis umiejętności, łącząc sztukę z edukacją. Ich

dowe przyspiewki porwały publiczność. Jaszunśka „Gromada” zagrała z rozmachem i pasją. Ich repertuar był niczym podróż po muzycznych zakątkach Wileńszczyzny. Z kolei występ ich starszych ziomków – zespołu „Znad Mereczanki” – zachwycił pięknymi strojami i subtelną choreografią, a melodie płynęły niczym woda w Mereczance – czyste i pełne życia. „Turgielanka” – tu tradycja mówiła sama za siebie. Repertuar przesycony lokalnym kolorytem, wykonany z dumą i miłością. Przedszkolaki z „Bajki” były najmłodszymi artystami i rozczerwili publiczność. Maluchy z wdziękiem i bez tremy zaprezentowały swoje tańce i piosenki, zbierając gromkie brawa. Z kolei

koledzy ze szkół muzycznych z Ejszyszek i Jaszun dopełniły program, prezentując zróżnicowane, i profesjonalne wykonania.

Kulminacyjnym punktem programu był występ zespołu tańca ludowego „Perła” – perfekcyjna technika, wyrazista choreografia i zachwyt publiczności mówiły same za siebie. Na koniec scenę przejęli muzycy z „Art of Music”, którzy pokazali, że folklor może brzmieć świeżo i nowoczesnie, nie tracąc przy tym swojej duszy.

Festiwal „Pieśń znad Solczy” znów pokazał, że kultura ludowa nie kurzy się w muzeum. Ona tańczy, śpiewa, wzrusza i łączy pokolenia. Jeśli tak wygląda 28. edycja – nie możemy się doczekać kolejnej.

Rudomino po raz kolejny opanował taniec

Centrum tętniło gwarem i muzyką

O tym, jak ważną rolę może odgrywać taniec w życiu człowieka, mogli przekonać się ci, którzy 18 maja przybyli do Centrum Kultury w Rudominie. Tego dnia, już po raz szósty, odbył się w Rudominie Międzynarodowy Festiwal Tańca Ludowego „Tańczuj, tańczuj, okręcaj...”, na który przybyły zespoły nie tylko z rejonu wileńskiego, lecz także z całej Litwy, a nawet z Polski.

Taniec jest zaliczany do jednej z najstarszych sztuk, nierozdzielnie związany z życiem każdego człowieka. Stanowi niezwykle zjawisko, zaskaku-

jące bogactwem oraz różnorodnością form. Jest on uniwersalnym językiem porozumiewania się bez słów, w którym przekaz myśli i emocji dokonuje się za pomocą ruchu. Taniec spełnia wiele funkcji: jest formą kulturalnej rozrywki, zaspokaja potrzeby emocjonalne, a także stanowi atrakcyjną formę treningu fizycznego. 18 maja Centrum Kultury w Rudominie tętniło gwarem i muzyką. W tym roku festiwal był częścią projektu „Rudomino – Mała Stolica Kultury Litwy 2025”. Celem wydarzenia jest promocja tańca ludowego oraz przybliżenie różnorodnych

stylów tanecznych reprezentujących różne narody.

Na scenie jeden zespół taneczny zastępował kolejny. Przed licznie zgromadzoną publicznością wystąpili: młodsza grupa taneczna Zespołu Pieśni i Tańca „Ojcowizna”, działająca przy Centrum Kultury w Nowej Wilejce; Zespół Pieśni i Tańca „Mała Ojcowizna”, działający przy Progimnazjum św. Jana Pawła II w Wilnie; Zespół Litewskiego Tańca Ludowego „Švieselė” z Wileńskiej Szkoły Podstawowej „Šviesa”; Zespół Tańca Ludowego „Promyki” z Pogir; Zespoły Tańca Ludowe-

go „Kropelki” i „Małe Kropelki” z Mariampola; Zespoły Tańca Ludowego „Hałas” i „Mały Hałas” z Czarnego Boru; dziecięca grupa Zespołu Pieśni i Tańca „Jawor” z Awiżeń; dwie grupy wiekowe Zespołu Tańca Ludowego „Spindulėlis” z Gimnazjum Kazimierasa Paltarokasa w Poniewieżu; młodsza grupa Dziecięco-Młodzieżowego Zespołu Tańca „Sto Usmiechów”, działającego przy Liceum Adama Mickiewicza w Wilnie; Dziecięcy i Młodzieżowy Zespół Tańca „Grandinė” z Centrum Kultury w Poniewieżu; Zespół Taneczny „U. Dance” z Międzynarodowej Ukraińskiej Szkoły w Wilnie; Dziecięco-Młodzieżowy Zespół „Sto Usmiechów”, działający przy Szkole-Przedszkolu „Šaltinėlis” w Wilnie. Rudomino reprezentowały trzy grupy Zespołu Pieśni i Tańca Ludowego „Rudomianka”: młodsza, średnia oraz „Groszki”, a także Zespół Litewskiego Tańca Ludowego „Žiogeliai”. Z Polski

natomiast przybył Zespół Tańca Ludowego „Lawonicha”. Ogółem na festiwal przybyło ponad 500 tancerzy.

Podczas festiwalu tancerze doświadczyli radości płynącej z ruchu, tworzenia, występów i samoekspresji. Publiczność z kolei nie mogła się nacieszyć pięknymi tańcami, muzyką oraz kolorowymi strojami artystów.

Organizatorem VI Międzynarodowego Festiwalu Tańca Ludowego „Tańczuj, tańczuj, okręcaj...” było Centrum Kultury w Rudominie pod kierownictwem Wiolety Cereszki.

Organizatorzy pragną serdecznie podziękować Samorządowi Rejonu Wileńskiego za wsparcie przy organizacji wydarzenia. Słowa podziękowania kierowane są również do wszystkich uczestników festiwalu za aktywny udział i przepiękne występy.

Projekt jest częściowo finansowany przez Litewską Radę Kultury.

Inf. i foto Centrum Kultury w Rudominie

W CKR wystartowały wieczory muzyki jazzowej

Muzyka łączy i inspiruje

W Rudominie rozpoczęły się wieczory jazzowe „Chcemy jazzować!”. Wydarzenia odbywają się w ramach realizacji projektu „Rudomino – Mała Stolica Kultury Litwy 2025”. Kierownikiem projektu, którego celem jest popularyzacja muzyki jazzowej, jest Mindaugas Venclovas. Projekt jest częściowo finansowany przez Litewską Radę Kultury.

17 maja w Centrum Kultury w Rudominie odbyła się otwarta próba jazzowa. Wzięli w niej udział uczniowie Szkoły Sztuk Pięknych w Pogirach oraz Szkoły Sztuk Pięknych w Elektrenach. Podczas zajęć dzieci uczyły się słuchać, czuć i rozumieć rytm, aby jazz płynął z większą swobodą. Otrzymały mnóstwo pozytywnej energii i doświadczyły radości wspólnego muzykowania.

Tego samego dnia w Centrum Kultury w Rudominie odbył się koncert orkiestry jazzowej „Romuva” z Szawel.

Orkiestra jazzowa „Romuva”, kierowana przez oddanego

pedagoga Romualdasa Žukauskasa, została założona w 2011 roku jako orkiestra dęta Gimnazjum „Romuva” w Szawlach. Z biegiem czasu, w miarę jak zespół się rozwijał i zyskiwał coraz większą siłę muzyczną, orkiestra zaczęła odchodzić od tradycyjnego stylu orkiestrowego na rzecz autoekspresji poprzez gatunek muzyki jazzowej. Obecnie w jej skład wchodzi nie tylko uczniowie gimnazjum, ale również byli członkowie zespołu – pasjonaci muzyki, którzy kontynuują naukę lub już ją ukończyli. Dzięki temu poziom orkiestry stale rośnie.

Orkiestra jazzowa „Romuva” co roku występowała gościnnie na międzynarodowym festiwalu big-bandów w Szawlach, dzieląc scenę z takimi gwiazdami jazzu jak Bob Mintzer czy Lasse Lindgren, a także pojawiała się na innych festiwalach jazzowych w tym mieście. Po zdobyciu kilku nagród na Mistrzostwach Litewskich Orkiestr Dętych, w 2022 roku orkiestra reprezentowała Litwę na

Europejskim Konkursie Amatorskich Big-Bandów w Luksemburgu, z którego wróciła z nagrodą za pierwsze miejsce.

Orkiestra zabrała wszystkich obecnych w sali Centrum Kultury w Rudominie w niezapomnianą podróż przez różnorodne odcienie jazzu. Licznie zgromadzona publiczność, porwana atmosferą

muzycznej przygody, nagrodziła artystów gromkimi brawami. Każdy mógł poczuć, że muzyka łączy serca, inspiruje do improwizacji i buduje mosty między kulturami.

Organizatorem wydarzenia było Centrum Kultury w Rudominie. Organizatorzy pragną serdecznie podziękować swo-

im partnerom, którzy przyczynili się do tego, aby w Rudominie zabrzmiał jazz – Stowarzyszeniu „Kūrybinė inspiracijos erdvės”, Szkole Sztuk Pięknych w Pogirach, Szkole Sztuk Pięknych w Elektrenach oraz Samorządowi Rejonu Wileńskiego.

Inf. i fot. Centrum Kultury w Rudominie

115 lat tradycji i pasji

(Dokończenie ze str. 1)
dowych i zaprzyjaźnionych instytucji z Litwy i Polski. Wszyscy przyszedli tu z jednego powodu – by uczcić nie tylko długą historię szkoły, ale i podkreślić jej znaczenie jako centrum życia lokalnej społeczności. Bo szkoła w Butrymańcach to nie tylko budynek – to wspólnota, tożsamość i pamięć. I choć minęło już 115 lat od momentu, gdy po raz pierwszy zabrzmiał tu dzwonek, duch tej instytucji wciąż pozostaje młody i pełen energii.

Uroczystości rozpoczęły się Mszą świętą w miejscowym kościele, odprawioną w intencji wszystkich uczniów, nauczycieli i pracowników – tych obecnych i tych, którzy już przeszli do hi-

storii szkoły. Następnie wszyscy udali się do budynku gimnazjum.

W oficjalnej części jubileuszu głos zabrała dyrektorka gimnazjum Teresa Sawiel, absolwentka 9. promocji szkoły, która podkreśliła nie tylko znaczenie tradycji, ale i otwartość na nowoczesność.

– Szkoła to nie mury, to ludzie. I właśnie dzięki tym ludziom – uczniom, nauczycielom, rodzicom – nasze gimnazjum wciąż tętni życiem i nie boi się patrzeć w przyszłość – mówiła dyrektorka.

Na jubileuszu byli liczni goście – mer rejonu sołecznickiego Zdzisław Palewicz, a propos też absolwent placówki, wice-mer Waldemar Śliżewski, poseł na Sejm RL Jarosław Narkiewicz, konsul Rzeczypospolitej Pol-

skiej w Wilnie Zbigniew Ciosek.

– Jubileusz jest okazją do świętowania i przemyśleń. Dziś oddajemy hołd tym, którzy tworzyli tę szkołę i ją rozwijali. Tymczasem szczególnie należy świętować ostatnie 5 lat, bo te lata były skierowane na obronę szkoły w Butrymańcach. Niestety, realia są takie. Gdyby nie decyzje samorządowe, świętowalibyśmy ten jubileusz, ale nie jako gimnazjum. Zachowując ten status udowodniłbyśmy tym, kto podejmuje nieodpowiednie decyzje, że szkoła ma rację bytu, bo nie o liczbę dzieci chodzi, a o dzieci! I ta szkoła będzie dopóty, dopóki my – władza, rodzice i nauczyciele – tego chcemy – powiedział mer rejonu Zdzisław Palewicz składając ży-

czenia całej społeczności szkolnej i wyrażając nadzieję na kolejne lata wspólnego działania.

Po części oficjalnej przyszedł czas na występy artystyczne. Uczniowie pokazali, że w Butrymańcach nie tylko się uczy, ale i rozwija talenty – na scenie zaprezentowali się zarówno najmłodsi, jak i starsi uczniowie, prezentując bogaty program artystyczny. Publiczność mogła podziwiać tradycyjne tańce ludowe, takie jak polonez, jak też choreografie nowoczesne. Nie zabrakło również pieśni – od wzruszających, wielogłosowych interpretacji pieśni patriotycznych, po radosne, energiczne piosenki w języku polskim i litewskim.

W holu szkoły zorganizowano wyjątkową wystawę fotograficzną, poświęconą szkolnym promocjom – od najstarszych, czarno-białych zdjęć, aż po współczesne, kolorowe kadry. Ekspozycja ukazywała zmienia-

jące się mody, fryzury, style pozowania, ale jedno pozostawało niezmiennie – duma i radość młodych absolwentów, którzy właśnie zamykali ważny etap swojego życia. Dla wielu gości była to sentymentalna podróż w czasie – i doskonała okazja, by odnaleźć samych siebie sprzed lat.

Obchody jubileuszowe stały się nie tylko okazją do wspomnień, ale też dowodem na to, że duch tej szkoły – podobnie jak talent jej patronki Anny Krepsztul – wciąż inspirowa kolejne pokolenia.

Gimnazjum im. Anny Krepsztul w Butrymańcach rozpoczęło kolejny rok działalności, chlubiąc się dokonaniem poprzedników i kontynuując ich moralny testament. Została zapisana kolejna karta jej historii. Przed szkołą dalsza praca, aby dokonania obecnie tworzących historię nie ustępowały osiągnięciom poprzedników. Podsumujemy je na kolejnym jubileuszu.

Omówiono możliwości realizacji działalności w Europejskim Centrum Geograficznym

Nie w pełni wykorzystany potencjał

W siedzibie Administracji Samorządu Rejonu Wileńskiego odbyło się pierwsze spotkanie grupy roboczej ds. przygotowania uzasadnienia i koncepcji (specyfikacji technicznej studium) dla utworzenia Parku Wysokich Technologii na terenie Samorządu Rejonu Wileńskiego, na którym omówiono możliwości realizacji go w Europejskim Centrum Europy, zlokalizowanym na terenie rejonu wileńskiego.

„Ten projekt to inwestycja, która obejmuje nie tylko rozwój infrastruktury, ale także jakościowo nowe podejście do edukacji młodego pokolenia. Naszym celem jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w rejonie wileńskim możliwości uczenia się poprzez doświadczenie, badanie i zaangażowanie. Geograficzne Centrum Europy jest wyjątkowym, symbolicznym miejscem, dlatego naszym celem jest przekształcenie tego wyjątkowego punktu geograficznego w zaawansowane i angażujące centrum edukacyjne, które nie tylko poszerzy kompetencje akademickie, ale także wzmocni dumę ze swego kraju” – mówi Vytautas Vansavičius, dyrektor

Administracji Samorządu Rejonu Wileńskiego.

Przewodniczący grupy roboczej Gediminas Miškinis podziękował zgromadzonym i przedstawił główne kierunki rozwoju rejonu wileńskiego do 2032 roku, szczególnie podkreślając jeden z ambitnych celów polityki gospodarczej – Park Wysokich Techno-

logii, w 2024 roku utworzoną Radę Rozwoju Biznesu, która jest organem doradczym mera, trwające projekty w dziedzinie edukacji i in.

Laura Cibulytė, przedstawicielka firmy konsultingowej „Eurointegracijos projektai”, przedstawiła cele, potencjał i planowane działania projektu. Według niej potencjał Centrum

Geograficznego Europy nie jest obecnie w pełni wykorzystywany, a celem projektu jest stworzenie ośrodka edukacyjno-kulturalnego, który nie tylko propagowałby wiedzę z zakresu nauk ścisłych (geodezja, geografia, inżynieria, kartografia), ale także angażowałby społeczeństwo w różnego rodzaju działania edukacyjne.

Planowane jest, że w uruchomionym centrum będą organizowane zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży, obozy, sesje orientacyjne, wystawy interaktywne, zajęcia Uniwersytetu Trzeciego Wieku, badania naukowe i warsztaty twórcze. Planuje się, że budynek i jego zajęcia będą również nastawione na zrównoważony rozwój i zieloną ścieżkę, aby promować edukację przyjazną dla środowiska.

Podczas posiedzenia st. specjalistka Wydziału Inwestycji i Zarządzania Projektami Katarzyna Narwojsz przedstawiła strategię strefy funkcjonalnej rejonu wileńskiego i planowaną współpracę z kolejnymi sześcioma samorządami. Współpraca będzie miała na celu rozszerzenie oferty edukacyjnej oraz wzmocnienie kompetencji uczniów w dziedzinie matematyki, informatyki, fizyki, chemii i geografii.

Członkowie grupy roboczej podkreślili, że projekt realizowany w otoczeniu przyrody będzie miał ogromną wartość edukacyjną i społeczną – będzie promował naukę, zaangażowanie społeczne i wartościowe spędzanie czasu wolnego przez dzieci.

W stolicy

Rozdane krzewy zdobią podwórka bloków mieszkalnych

Tej wiosny Samorząd m. Wilna rozdał mieszkańcom około 2 tys. sadzonek krzewów do posadzenia na podwórkach bloków mieszkalnych. Najaktywniejsi byli mieszkańcy dzielnic Werki, Poszylajcie, Fabianiszki i Justyniszki, a najbardziej pożądanymi krzewami były hortensja bukietowa i hortensja krzaczasta.

W tym roku mieszkańcom rozdawano pięć gatunków krzewów: hortensje bukietowe i hortensje krzaczaste, jaśminy wonne, bez czarny i dwie odmiany lilaka pospolitego. Około 80 podwórek i przestrzeni publicznych zdobią teraz wspaniałe wonne krzewy.

Na mieszczącym się na Zarzeczu skwerze Tybetańskim posadzono dziesiątki hortensji. „Już od dłuższego czasu zastanawialiśmy się nad tym, jak sprytnie zakryć stojące tu kontenery na śmieci i dodać przestrzeni więcej estetyki. Hortensje pasowały idealnie” – mówi jeden z inicjatorów tego pomysłu Robertas Mažeika. Jak twierdzi, osoby, które zainicjowały powstanie skweru, czują

się odpowiedzialne za dbanie o tę przestrzeń, skontaktowały się więc z Samorządem m. Wilna w sprawie krzewów, same sfinansowały zakup ściółki i geowłókniny. Rośliny posadżyli przedstawiciele diaspyry tybetańskiej na Litwie.

Krzewy bzu, jaśminu i hortensji ozdobią wkrótce również wejście do odnowionego budynku mieszkań socjalnych przy ul. Šiltnamių oraz pobliski plac zabaw. „Chcemy, by mieszkańcy, którzy się znaleźli w trudnej sytuacji życiowej i mieszkają obecnie

w mieszkaniach socjalnych, czuli się jak w domu. A co bardziej uspokaja i przypomina przytulny dom niż piękny widok za oknem i rozkwitające na wiosnę kwiaty?” – retorycznie pyta dyrektorka przedsiębiorstwa samorządowego „Vilniaus miesto būstas” Rosita Žibeliienė.

W ciągu czterech lat trwania kampanii mieszkańcom Wilna rozdano już około 12, 8 tys. krzewów. Zdobią one podwórka bloków mieszkalnych i przestrzenie publiczne.

Klasy na świeżym powietrzu urządzają również przedszkola

W ciągu trzech lat ponad 120 stołecznych placówek edukacyjnych skorzystało już z możliwości przeniesienia lekcji z sal lekcyjnych do klas na świeżym powietrzu. Od ubiegłego roku z finansowania na urządzenie klas na świeżym powietrzu mogą skorzystać również przedszkola.

Po dwóch latach z nietradycyjnych przestrzeni do nauki będzie mogło się cieszyć 27 przedszkoli i 7 szkół-przedszkoli. Przedszkola dołączyły do projektu w ubiegłym roku. Klasy na świeżym

powietrzu są wykorzystywane do uroczystości społeczności przedszkolnej, lekcji przyrody, różnych wystaw, zebrań rodziców. Klasy te wykorzystywane są również na zajęcia z dziećmi, które nie korzystają ze snu w ciągu dnia, na zajęcia z czytania oraz zajęcia z dziećmi o specjalnych potrzebach.

Społeczność Szkoły-Przedszkola „Volungė” już ma możliwość organizowania zajęć w klasie na świeżym powietrzu i razem z dziećmi wybrało już jej nazwę – „Bańka myśli”.

„Symboliczna nazwa odzwier-

ciedla miejsce, w którym rodzą się pomysły, rozkwita kreatywność i umacnia się społeczność. Edukacje w takiej klasie odbywają się codziennie, zgodnie z wcześniej ustalonym rozkładem. Codziennie w zajęciach uczestniczy tu około 100-120 dzieci. Prowadzone są tu również działania projektowe, quizy, zajęcia plastyczne, naukowe i językowe, natomiast dla uczniów klas początkowych – zintegrowane lekcje języka angielskiego, religii i etyki” – o nowej przestrzeni mówi dyrektor Szkoły-Przedszkola „Volungė” Edita Kaniavaitė.

Z kolei Żłobek-Przedszkole „Jurginėlis” wykorzystuje klasę na świeżym powietrzu do inspirującej edukacji STEAM. Trzy razy tygodniowo około 20 dzieci uczestniczy tu w warsztatach z budowania i modelowania z klocków LEGO i materiałów pochodzących z recyklingu. Klasa na świeżym powietrzu jest szeroko wykorzystywana do ukierunkowanej, empirycznej edukacji w różnych obszarach poznawczych.

W 2022 roku finansowanie na urządzenie klas na świeżym powietrzu przyznano 35 szkołom będącym w gestii Samorządu m. Wilna, w latach 2002-2023 – 73 szkołom, w 2024 r. – 50 placówkom oświatowym. W tym roku finansowanie zostanie przyznane na urządzenie klas na świeżym powietrzu dla 36 placówek oświatowych.

Zapytaj, nie zbłądzisz!

Porady prawne

Kiedy banknoty są do wymiany, a kiedy – nie?

Stowarzyszenie Banków Litewskich zwraca uwagę, że do bankomatów nie należy wkładać banknotów uszkodzonych, zużytych lub spiętych spinaczami: „Wkładając gotówkę do bankomatu, należy postępować zgodnie z instrukcjami na bankomacie”.

Jak podkreśla przedstawicielka Departamentu Obrotu Gotówkowego Banku Litewskiego Ramunė Juzėnienė, jeżeli banknoty są zużyte, podarte, opalone, pogryzione przez zwierzęta lub w inny sposób uszkodzone, należy je dostarczyć do kas Banku Litewskiego.

W wielu przypadkach uszkodzone pieniądze są tam natychmiast zastępowane nowymi, które nie były jeszcze w obiegu. Jeżeli jednak banknoty są poważnie uszkodzone, klient powinien wypełnić wniosek o przeprowadzenie ekspertyzy banknotów, którego realizacja trwa 20 dni roboczych.

„W zależności od ustaleń ekspertyzy, wartość wymienionych pieniędzy wypłacana jest klientowi w sposób podany we wniosku – wypłacana w kasie lub przelewana na wskazany rachunek bankowy” – podaje R. Juzėnienė.

Na stronie internetowej Banku Litewskiego jest podane, że niskiej jakości banknoty są bezpłatnie wymieniane, jeżeli są zużyte, zabrudzone, poplamione, zapisane, wyblakłe, podarte, naprawiane (części jednego banknotu połączone są taśmą klejącą), pogniecione, zagięte, z zagiętymi rogami itp.

Nie wymienia się fałszywych banknotów, banknotów, które zostały celowo zniszczone lub oznaczone farbą.

W Karolinkach odrodzi się legendarna fontanna

Na zorganizowanym przez Samorząd m. Wilna spotkaniu z mieszkańcami Karolinek podjęto decyzję o renowacji fontanny z rzeźbą „Pumpuras” (przy ul. A. J. Povilaičio 20).

Podczas spotkań ze społecznością stołeczne władze skupiają się na zaniebawianych od dawna przestrzeniach publicznych w całym mieście. Skwer w Karolinkach przy fontannie „Pumpuras” nie jest wyjątkiem. Fontanna ta przez wiele lat nie była używana, gdy zaś pojawiła się kwestia jej renowacji, jedynym sposobem na podjęcie właściwej decyzji było wysłuchanie oczekiwań miejscowych mieszkańców.

Podczas spotkania omówiono znaczenie fontanny dla lokalnej społeczności, jej stan oraz możliwe sposoby adaptacji fontanny, np. pod kwietnik. Ostatecznie jednak mieszkańcy jednogłośnie podjęli decyzję o renowacji fontanny i zachowaniu jej jako ważnego symbolu przestrzeni publicznej Karolinek.

Rzeźba „Pumpuras” autorstwa rzeźbiarza Antanasa Žukauskasa została ustawiona w Karolinkach w 1979 roku. Wyróżnia się swoim wyglądem – wykonana z różowego granitu przedstawia symbolizujący życie i rozkwitanie pąk.

Chociaż fontanna obecnie nie działa, jej wartość architektoniczna i emocjonalna pozostała ważna zarówno dla miejscowych mieszkańców, jak i konserwatorów zabytków. Podczas spotkania mieszkańcy zasugerowali również potrzebę wykonania nowej tablicy z szerszą informacją o rzeźbie i jej autorze.

Renowacja przestrzeni publicznych w tej części Karolinek już się rozpoczęła – odnawiane są ścieżki, nawierzchnie, ustawiane są ławki i kosze na śmieci, planowane są nowe nasadzenia.

Odnowiona fontanna z rzeźbą „Pumpuras” stanie się ważną osią tej przestrzeni. Prace mają zostać wykonane jeszcze w tym roku.

Prognoza pogody na tydzień						
Czwartek 22 maja	Piątek 23 maja	Sobota 24 maja	Niedziela 25 maja	Poniedziałek 26 maja	Wtorek 27 maja	Środa 28 maja
19°C	13°C	13°C	17°C	19°C	18°C	19°C
11°C	10°C	8°C	6°C	10°C	11°C	9°C
Księżyc:						
VI 12 PEŁNIA V 20 OSTATNIA KWADRA V 27 NÓW VI 03 1 KWADRA						

KALENDARZ CODZIENNY

Czwartek, 22 maja Międzynarodowy Dzień Różnorodności Biologicznej Słońce: wsch. – 5.01, zach. – 21.30 Długość dnia – 16 godz. 28 min. <i>Dominiki, Heleny, Julii, Marii, Romana, Ryty, Wiesława</i>	Słońce: wsch. – 4.57, zach. – 21.35 Długość dnia – 16 godz. 37 min. <i>Borysława, Grzegorza, Leona, Magdy, Magdaleny</i>
Piątek, 23 maja Słońce: wsch. – 5.00, zach. – 21.32 Długość dnia – 16 godz. 31 min. <i>Emilii, Lucjusza, Marii, Wiberta</i>	Poniedziałek, 26 maja Dzień Matki (w Polsce) Słońce: wsch. – 4.56, zach. – 21.36 Długość dnia – 16 godz. 39 min. <i>Alwina, Eweliny, Filipa, Pauliny</i>
Sobota, 24 maja NMP Wspomożycielki Wiernych Słońce: wsch. – 4.58, zach. – 21.33 Długość dnia – 16 godz. 34 min. <i>Mileny, Wincentego, Zuzanny</i>	Wtorek, 27 maja Słońce: wsch. – 4.54, zach. – 21.38 Długość dnia – 16 godz. 43 min. <i>Alojzego, Augustyna, Jana, Juliusza, Lucjana, Magdaleny, Oliwera</i>
Niedziela, 25 maja 6 niedziela Wielkanocy	Środa, 28 maja Słońce: wsch. – 4.53, zach. – 21.39 Długość dnia – 16 godz. 45 min. <i>Augustyna, Germana, Justa</i>

22 MAJA 1943 – został zamordowany podczas egzekucji więźniów Pawiaka Szymon Kataszek, kompozytor, pianista pochodzenia żydowskiego, pionier jazzu w Polsce – w 1925 powstała Orkiestra Karasińskiego i Kataszka (ur. 1898). 1998 – zmarł Lucjan Dembiński, reżyser filmów animowanych, scenarzysta, aktor-lalkarz (ur. 1924); w 1962 reżyser pierwszego odcinka filmu o Misiu Uszatku.	<i>ka, Jaka wspinała gra</i> (ur. 1925).
23 MAJA 1883 – zmarł w Paryżu, w przytułku dla ubogich, Cyprian Kamil Norwid, wybitny poeta, dramaturg i prozaik (ur. 1821); także rzeźbiarz, malarz, grafik i filozof. 1933 – urodziła się Joan Henrietta Collins, angielska aktorka (Alexis z <i>Dynastii</i>), producentka, pisarka, przedsiębiorca. 1973 – zmarła Maria Crocifissa Gargani (Maria Krucyfissa od Miłości Bożej), błogosławiona, włoska zakonnica, założycielka Apostolek Najświętszego Serca (ur. 1892). 2013 – zmarła w Łodzi Jadwiga Pietraszkiewicz-Michonka (Jadvyga Petraškevičiūtė), śpiewaczka operowa, solistka Litewskiego Teatru Opery i Baletu, Zasłużona Artystka LSRR (ur. 1919); w Polsce od 1959.	25 MAJA 1973 – po 272 dniach żeglugi kpt. Krzysztof Baranowski zakończył w Plymouth samotną podróż dookoła świata jachtem „Polonez”. 26 MAJA 1623 – urodził Sir William Petty, brytyjski ekonomista i naczelny lekarz armii angielskiej w Irlandii, twórca działu nauki – statystyki (<i>Arytmetyka polityczna</i>) (zm. 1687); jako pierwszy obliczył dochód narodowy Anglii i Walii. 1923 – we Francji odbył się pierwszy wyścig samochodowy 24h Le Mans (tor Circuit de la Sarthe). 27 MAJA 1923 – urodził się Alojzy (Łojze) Grozde, błogosławiony, męczennik za wiarę, słoweński pisarz, poeta, członek Akcji Katolickiej (zm. 1943); patron Słowenii. – urodził się Henry (właśc. Hein) Alfred Kissinger, amerykański polityk i dyplomata pochodzenia niemieckiego, laureat Pokojowej Nagrody Nobla z 1973. 1973 – zmarł Anatolijus Rozenbliumas, litewski inżynier budowlany, prof. KPI i WIIB (VISI), jeden z najlepszych projektantów okresu międzywojennego (Kowieńska Hala Sportowa) (ur. 1902).
24 MAJA 1803 – w Wiedniu odbyła się premiera sonaty skrzypcowej nr 9 (Kreutzerowskiej) L. van Beethovena. 2013 – zmarł Piotr Todorowski, radziecki i rosyjski reżyser i scenarzysta (<i>Romans polowy, Dewizów</i>	28 MAJA 1923 – urodził się György Sándor Ligeti, węgierski i austriacki kompozytor pochodzenia żydowskiego, jeden z czołowych XX w. (zm. 2006). Wl. P.

** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

Naukowcy odkryli, co czeka lodowce. Pomogła sztuczna inteligencja

To może być przełom w świecie nauki. Włosko-amerykański zespół opracował pierwszy model sztucznej inteligencji przeznaczony do oceny objętości wszystkich lodowców Ziemi.

Naukowcy z Uniwersytetu Ca’ Foscari (Włochy) z kolegami z Uniwersytetu Kalifornijskiego w Irvine (USA) przedstawili pierwszy system, który z pomocą sztucznej inteligencji oblicza grubość i określa rozmieszczenie przestrzenne wszystkich ziemskich lodowców.

przy tym mniej niż 1 proc. lodowców na Ziemi, co pokazuje potrzebę opracowania modeli zdolnych do precyzyjnego oszacowania grubości i objętości lodu w skali globalnej.

W opublikowanym właśnie badaniu po raz pierwszy wykorzystano wspomniane dane obserwacyjne w połączeniu z możliwościami algorytmów uczenia maszynowego.

„Nasz model łączy dwa algorytmy tak zwanych drzew decyzyjnych, które zostały wytrenowane na podstawie pomiarów grubości lodu oraz 39 cech, takich jak prędkość jego ruchu, bilans masy, temperatura oraz zmienne geometryczne i geodezyjne. Wytrenowany model wykazuje błędy mniejsze nawet o 30-40 proc. w porównaniu z obecnymi tradycyjnymi modelami globalnymi, szczególnie na szerokościach polarnych i na obrzeżach pokryw lodowych, gdzie znajduje się większość lodu na naszej planecie” – wyjaśnił Niccolo Maffezzoli, autor pracy opublikowanej w piśmie „Geoscientific Model Development”.

Szczegółowe znaczenie ma dokładne oszacowanie grubości lodu w regionach polarnych oraz na obrzeżach Grenlandii i Antarktydy. To wstępny warunek dla stworzenia modeli numerycznych symulujących przepływ lodu i jego interakcje z oceanem, które są kluczowe dla prognozowania podnoszenia się poziomu morza. Nowy model wykazuje silne zdolności uogólniania w tych regionach, dzięki czemu może pomóc w doprecyzowaniu obecnych map i podłodowej topografii.

Topnienie lodowców

Obecnie lodowce odpowiadają za około 25-30 proc. obserwowanego globalnego wzrostu poziomu mórz, a tempo ich topnienia stale rośnie. Topnienie ma także duże znaczenie w suchych regionach, takich jak Andy czy główne pasma górskie Himalajów i Karakorum, gdzie lodowcowe źródła wody podtrzymują życie miliardów ludzi.

Model będzie też kluczowy dla zrozumienia stabilności polarnych pokryw lodowych na Grenlandii i Antarktydzie, gdzie interakcje na ich obrzeżach z oceanem wpływają na dynamikę całych pokryw lodowych. „Do końca 2025 roku planujemy opublikować dwa zestawy danych, które łącznie będą zawierać pół miliona map grubości lodu” – zapowiedział dr Maffezzoli.

„Przed nami jeszcze długa droga, ale to badanie pokazuje, że sztuczna inteligencja i podejścia oparte na uczeniu maszynowym otwierają nowe, ekscytujące możliwości w modelowaniu lodu” – dodał.

TVP Info

ŚMIECH NA ZDROWIE

Pani w szkole:
– Z czego robi się parówki?
Dzieci milczą.
– Jasiu, ty powinieneś wiedzieć – twój tata przecież jest rzeźnikiem.
– Ja wiem, ale tatuś powiedział, że jak komuś powiem, to mnie zabije.

Podchodzi facet do stoiska z warzywami i pyta sprzedawczynię:
– Czy te warzywa są modyfikowane genetycznie?
Sprzedawczyni mówi:
– A właściwie to dlaczego pan się pyta?
A marchewka:
– No właśnie, dlaczego?

Dziadek:
– Wnuczku ! Jak się nazywa ten cholerny Amerykanin, co mi kawę non stop na obrus wylewa?
Wnuczek:
– Parkinson, dziadku, Parkinson...
Dziadek:
– A ten cholerny Niemiec, co mi wszystko chowa?
Wnuczek:

– Alzheimer, dziadku, Alzheimer...
– Sąsiedzie, coś pan tak wczoraj wieczorem wrzeszczał na żonę?
– Bo nie chciała powiedzieć, na co wydała wszystkie pieniądze.
– A dlaczego pan jeszcze głośniej wrzeszczał dziś rano?
– Bo powiedziała.

Rozmowa kwalifikacyjna:
– Więc, ile ma pan lat?
– 30.
– A jak długo pan pracował w poprzedniej firmie?
– 35 lat.
– Jakim cudem?
– To przez nadgodziny...

Kopałem dół w ogrodzie. Nagle łopata zatrzymała się na starej, drewnianej skrzyni.
W środku znalazłem setki starych, złotych monet.
Z podniecenia i ekscytacji chciałem zawołać żonę i pokazać jej te skarby, ale wtedy w samą porę przypomniałem sobie, po co kopałem ten dół...

Przychodzi do sklepu facet i prosi o dobry alkohol na 25 rocznicę ślubu.
Sprzedawca patrzy na półki, potem na klienta i pyta:
– A pan chce świętować czy raczej zapomnieć ?

Żona do męża:
– Ile razy ja już ci mówiłam, żebyś do cholery przestał być taki drobniakowy?!
– Osiem.

Rozmawiają dwie koleżanki:
– Słyszałam, że chcesz wrócić do swojego byłego męża, dlaczego?
– Bo szlag mnie trafia, gdy widzę, jak spokojnie sobie żyje.

9 771648 531003